YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)
19 päivänä lokakuuta 2000 *

Asiassa C-15/99,

jonka Finanzgericht Bremen (Saksa) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Hans Sommer GmbH & Co. KG

vastaan

Hauptzollamt Bremen

ennakkoratkaisun

— tavaroiden tullausarvon määrityksestä 28 päivänä toukokuuta 1980 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1224/80 (EYVL L 134, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 8.12.1980 annetulla neuvoston asetuksella N:o 3193/80 (EYVL L 333, s. 1), 3 artiklan 1 kohdan tulkinnasta,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

— tuonti- tai vientitullien maksamisvelvoitteen sisältävään tullimenettelyyn ilmoitetuista tavaroista velalliselta kantamatta jääneiden tuonti- tai vientitullien kantamisesta jälkitullauksin 24 päivänä heinäkuuta 1979 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1697/79 (EYVL L 197, s. 1) 5 artiklan 2 kohdan tulkinnasta,

— tuonti- tai vientitullien palauttamisesta tai peruuttamisesta 2 päivänä heinäkuuta 1979 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1430/79 (EYVL L 175, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 7.10.1986 annetulla neuvoston asetuksella N:o 3069/86 (EYVL L 286, s. 1), 13 artiklan tulkinnasta,

ja 28.9.1995 tehdyn komission päätöksen C(95) 2325 lopullinen pätevyydestä,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: D. A. O. Edward, joka hoitaa viidennen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit P. Jann (esittelevä tuomari) ja L. Sevón,

julkisasiamies: J. Mischo,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Hans Sommer GmbH & Co. KG, edustajanaan asianajaja J. Sparr, Hampuri,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies J. C. Schieferer,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 14.3.2000 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Finanzgericht Bremen on esittänyt 4.8.1998 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 20.1.1999, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla neljä ennakkoratkaisukysymystä

— tavaroiden tullausarvon määrityksestä 28 päivänä toukokuuta 1980 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1224/80 (EYVL L 134, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 8.12.1980 annetulla neuvoston asetuksella N:o 3193/80 (EYVL L 333, s. 1; jäljempänä asetus N:o 1224/80), 3 artiklan 1 kohdan tulkinnasta,

— tuonti- tai vientitullien maksamisvelvoitteen sisältävään tullimenettelyyn ilmoitetuista tavaroista velalliselta kantamatta jääneiden tuonti- tai vientitullien kantamisesta jälkitullauksin 24 päivänä heinäkuuta 1979 annetun

neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1697/79 (EYVL L 197, s. 1) 5 artiklan 2 kohdan tulkinnasta,

— tuonti- tai vientitullien palauttamisesta tai peruuttamisesta 2 päivänä heinäkuuta 1979 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1430/79 (EYVL L 175, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 7.10.1986 annetulla neuvoston asetuksella N:o 3069/86 (EYVL L 286, s. 1; jäljempänä asetus N:o 1430/79), 13 artiklan tulkinnasta,

ja 28.9.1995 tehdyn komission päätöksen C(95) 2325 lopullinen (jäljempänä päätös C(95) 2325) pätevyydestä.

2 Nämä kysymykset on esitetty Hans Sommer GmbH & Co. KG:n (jäljempänä Sommer) ja Hauptzollamt Bremenin (jäljempänä Hauptzollamt) välisessä asiassa, joka koskee Hauptzollamtin päätöstä sisällyttää entisestä Neuvostoliitosta peräisin olevien hunajaerien tullausarvoon tuojan Saksassa suorittamiin analyyseihin liittyvät kulut.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

3 Asetuksen N:o 1224/80 * 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Tämän artiklan mukaan määritettävänä maahan tuotujen tavaroiden tullausarvona käytetään niiden kauppa-arvoa eli hintaa, joka niistä on tosiasialli-

* Suomennettu yhteisöjen tuomioistuimessa, koska EYVL:ssä ei ole julkaistu suomenkielistä tekstiä.

sesti maksettu tai on maksettava myytäessä ne vietäviksi yhteisön tullialueelle, 8 artiklassa tarkoitettujen tarkistusten jälkeen — — .

— —

3. a) Tosiasiallisesti maksettu tai maksettava hinta on ostajan maahan tuoduista tavaroista myyjälle tai tämän hyväksi suorittama taikka suoritettava kokonaismaksu, ja siihen sisältyvät kaikki maahan tuotuja tavaroita koskevat maksut, jotka ostaja on suorittanut tai tämän on suoritettava myyjälle maahan tuotujen tavaroiden myynnin edellytyksenä tai kolmannelle myyjän velvollisuuden täyttämiseksi — —

— — ."

4 Asetuksen N:o 1224/80 15 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Maahan tuotujen tavaroiden tullausarvoon ei voida sisällyttää, sen jälkeen kun ne on tuotu yhteisön tullialueelle, kuljetuskustannuksia, jos ne on erotettu maahan tuoduista tavaroista tosiasiallisesti maksetusta tai maksettavasta hinnasta."

5 Asetuksen N:o 1697/79 * 5 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään seuraavaa:

"Toimivaltaiset viranomaiset eivät voi kantaa sellaisia tuonti- ja vientitulleja jälkikäteen, jotka ovat jääneet perimättä toimivaltaisten tulliviranomaisten sellaisen erehdyksen vuoksi, jota osaltaan vilpittömässä mielessä toiminut ja kaikkia voimassa olevia tulli-ilmoitusta koskevia säännöksiä noudattanut velan maksamisesta vastuussa ollut ei ole voinut kohtuudella havaita."

6 Asetuksen N:o 1430/79* 13 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"1. Tuontitullit voidaan palauttaa tai peruuttaa sellaisissa muissa kuin A—D osastossa tarkoitetuissa erityistilanteissa, jotka johtuvat muista kuin asianomaisen vilpillistä menettelyä tai ilmeistä välinpitämättömyyttä osoittavista olosuhteista.

Tilanteet, joissa ensimmäisen alakohdan säännöstä voidaan soveltaa, sekä tällöin noudatettavaa menettelyä koskevat yksityiskohtaiset säännöt määritetään 25 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen — — ."

7 Menettelyä koskevat yksityiskohtaiset säännöt on määritelty tietyistä yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 soveltamista koskevista säännöksistä 2 päivänä heinäkuuta 1993 annetulla komission asetuksella (ETY) N:o 2454/93 (EYVL L 253, s. 1), ja niitä on sovellettu 1.1.1994 lähtien. Tämän asetuksen 905 artiklassa säädetään, että jos palautus- tai peruutushakemusta käsittelevä päätöksen tekevä tulliviranomainen ei voi tehdä päätöstä, sen jäsenvaltion, johon mainittu viranomainen kuuluu, on lähetettävä tapaus komissiolle ratkaistavaksi.

* Suomennettu yhteisöjen tuomioistuimessa, koska EYVL:ssä ei ole julkaistu suomenkielistä tekstiä.

8 Saman asetuksen 907 artiklan mukaan " — — komissio tekee päätöksen, jolla vahvistetaan joko se, että tutkittu erityistilanne oikeuttaa palautuksen tai peruutuksen myöntämiseen tai ettei se oikeuta siihen".

9 Asetuksen N:o 2454/93 908 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaan päätös on ilmoitettava kyseiselle jäsenvaltiolle viipymättä ja tulliviranomaisten on tehtävä ratkaisunsa tämän päätöksen perusteella.

Pääasian oikeudenkäynti ja ennakkoratkaisukysymykset

10 Sommer osti entisestä Neuvostoliitosta peräisin olevaa tullaamatonta hunajaa Kessler & Co. Agrarprodukten-Handelsgesellschaft mbH:lta (jäljempänä Kessler).

11 Toimitukset oli suoritettu Cif Hampuri -toimitusehdoin tehtyjen kauppasopimusten lisäksi sellaisten kaupanvahvistus-/lisäasiakirjojen perusteella, joissa sovittiin kuluista tai "eri toimenpiteiden suorittamisesta aiheutuneista kustannuksista" maksettavasta hunajatonnikohtaisesta kertakorvauksesta. Nämä Kesslerin erikseen laskuttamat kulut sisälsivät seuraavista toimenpiteistä aiheutuvat kulut: lastin purkaminen, tavaran haltuunotto varastointiin saakka, lastin siirtäminen varastosta kuorma-autolla, toimitus "vapaasti kuorma-autolla", näytteenotto- ja tutkimuskulut sekä varaston vuokra.

12 Sommer ilmoitti tulli-ilmoituksissaan ainoastaan Kesslerin kanssa kauppasopimuksessa cif Hampuri -ehdoin sopimansa hinnat.

13 Tulliviranomaiset eivät riitauttaneet asiaa vielä ensimmäisessä tarkastuksessa. Hauptzollamt katsoi myöhemmän tarkastuksen perusteella, että lisäasiakirjojen

perusteella laskutetut kuluista maksetut kertakorvaukset on katsottava kauppahinnan osaksi, joka on sisällytettävä tullausarvoon. Se vaati siten 29.7.1992 tekemässään oikaisupäätöksessä Sommerilta tuontitullina 96 352,77 Saksan markkaa tämän 1989 ja 1991 välisenä aikana suorittamasta tuonnista.

14 Finanzgericht Bremen kumosi Sommerin kanteesta 12.4.1994 antamallaan tuomiolla oikaisupäätöksen sillä perusteella, että vaikka eri toimenpiteiden suorittamisesta aiheutuneet kustannukset kuuluvat ilmoitetun tavaran tullausarvoon, tullien kantaminen jälkikäteen ei ollut mahdollista asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohta huomioon ottaen.

15 Hauptzollamt katsoi tuomion jälkeen, ettei se voinut kumota 29.4.1992, 26.8.1992 ja 9.9.1992 tehtyjä neljää muuta, yhteismäärältään 33 948,72 Saksan markan suuruista tullien jälkikantopäätöstä, joiden osalta Sommer oli esittänyt oikaisuvaatimuksensa. Hauptzollamtin pyynnöstä Saksan liittotasavallan valtiovarainministeriö pyysi 27.3.1995 päivätyllä kirjeellä komissiota tekemään päätöksen asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan 1 kohdan tulkinnasta.

16 Komissio totesi Saksan liittotasavallalle osoittamassaan päätöksessä C(95) 2325, ettei tuontitullien palauttaminen ollut perusteltua.

17 Hauptzollamt hylkäsi 20.2.1996 Sommerin neljästä, 29.4.1992, 26.8.1992 ja 9.9.1992 tehdyistä, tullien jälkikantopäätöksestä sekä samanlaisesta, 2.12.1994 tehdystä viidennestä päätöksestä tekemät oikaisuvaatimukset.

18 Sommer saattoi asian uudelleen Finanzgericht Bremenin käsiteltäväksi, joka katsottuaan, että oikeudenkäynnissä oli tullut esiin yhteisön oikeuden tulkintaa koskevia kysymyksiä, on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Onko tavaroiden tullausarvon määrityksestä 28 päivänä toukokuuta 1980 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1224/80 (EYVL L 134), sellaisena kuin se on muutettuna 8.12.1980 annetulla neuvoston asetuksella N:o 3193/80 (EYVL L 333, s. 1), 3 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että vuosina 1989—1991 Neuvostoliitosta tuodun hunajan kauppa-arvoon sisältyvät myös ne 'kulukorvaukset' ('Spesen') tai 'eri toimenpiteiden suorittamisesta aiheutuneet kustannukset' ('Abwicklungskosten'), jotka saksalainen tuontiyritys laskuttaa sopimuksen mukaisesti ostajalta erikseen, kun tuontiyrityksen on otettava tuoduista tavaroista näytteitä ja esitettävä kemiallisen analyysin tulos sen osoittamiseksi, että tavara vastaa laadultaan kyseisen alan Saksan lainsäädäntöä?

2) Vastauksen ensimmäiseen kysymykseen ollessa myöntävä,

onko komission 28.9.1995 tekemä päätös C(95) 2325 mitätön?

3) Vastauksen toiseen kysymykseen ollessa myöntävä,

onko viranomaisten luovuttava asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdan säännösten mukaisesti jälkikannosta, jos samat viranomaiset ovat kyseisessä yrityksessä aiemmin tehneet tarkastuksen, jossa ei puututtu siihen, että silloisessa tuonnissa kuluista maksettua kertakorvausta ei ollut sisällytetty samanlaisissa ostoissa tullausarvoon, eikä ole ilmennyt, että kyseinen taloudellinen toimija olisi voinut epäillä tarkastuksen lopputuloksen oikeellisuutta?

4) Vastauksen kolmanteen kysymykseen ollessa kieltävä,

onko kolmannessa kysymyksessä selvitetyissä olosuhteissa tuontitullien peruuttaminen perusteltua asetuksen N:o 1430/79 13 artiklassa tarkoitetun erityistilanteen perusteella?"

Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys

19 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa ensimmäisellä kysymyksellään ensi sijassa tietää, onko sellaisten analyysien kustannukset, joiden tarkoituksena on osoittaa tuontitavaroiden olevan jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisia ja jotka tuojayritys laskuttaa tavaroiden hinnan lisäksi, katsottava kuuluvan erottamattomana osana asetuksen N:o 1224/80 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun tavaroiden "kauppa-arvoon".

20 Sommerin mukaan tähän kysymykseen on annettava kieltävä vastaus. Sen mukaan kyseiset kustannukset maksetaan yhteisön alueelle sijoittautuneiden yritysten suorittamista palveluista ja ne koskevat tavaroita, jotka on jo myyty vietäviksi yhteisön tullialueelle. Niihin on siten sovellettava yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöä, jonka mukaan tuontitavaroiden oston yhteydessä ostajalle suoritetuista palveluista suoritetut korvaukset eivät kuulu tavaroiden tullausarvoon, jollei asetuksen N:o 1224/80 8 artiklassa säädetyistä tarkistuksista muuta johdu (asia C-21/91, Wünsche, tuomio 4.6.1992, Kok. 1992, s. I-3647, 16 kohta).

21 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ja komissio katsovat, että myyjä oli sitoutunut toimittamaan hunajaa, jonka laatu oli täsmennetty kauppasopimuksessa viittauksella "myyjän kyseisen alan Saksan lainsäädännön mukaisesti

suorittamaan tapauskohtaiseen analyysiin". Analyysikulujen on sen vuoksi katsottava olevan "tuotujen tavaroiden myynnin edellytyksenä" ja kuuluvan niiden tullausarvoon asetuksen N:o 1224/80 3 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti.

22 Ensimmäiseen kysymykseen vastaamista varten on todettava, että asetuksella N:o 1224/80 käyttöön otetussa järjestelmässä "kauppa-arvo" — eli pääsääntöisesti tosiasiallisesti maksettu tai maksettava hinta — muodostaa tullausarvon laskentaperustan. Tämän laskelman osalta on otettava siten lähtökohdaksi ne olosuhteet, joissa yksittäinen kauppa on suoritettu (asia 65/85, Van Houten, tuomio 4.2.1986, Kok. 1986, s. 447, 13 kohta).

23 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämistä seikoista käy kuitenkin ilmi, että Kessler oli sopimuksissa sitoutunut toimittamaan Sommerille Saksan lainsäädännössä määriteltyjä laatuvaatimuksia vastaavaa hunajaa. Tästä seuraa, että tuonnin jälkeen suoritettavat hunajan laatuanalyysit olivat välttämättömiä sopimuksen mukaisen tavaran toimittamiseksi.

24 Näihin analyyseihin liittyvien kustannusten on katsottava näin ollen kuuluvan asetuksen N:o 1224/80 3 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettuihin "maksuihin, jotka ostaja on suorittanut tai tämän on suoritettava myyjälle maahan tuotujen tavaroiden myynnin edellytyksenä — — myyjän velvollisuuden täyttämiseksi", ja ne kuuluvat siten erottamattomana osana tavaroiden tullausarvoon.

25 Tämä tulkinta vastaa tavaran arvonmäärityksestä annettujen yhteisön säännösten tavoitetta saada asetuksen N:o 1224/80 kuudennesta perustelukappaleesta ilmenevin tavoin aikaan tasapuolinen, yhtenäinen ja neutraali järjestelmä, jossa ei käytetä omavaltaisia eikä kuvitteellisia tullausarvoja (asia C-11/89, Unifert, tuomio 6.6.1990, Kok. 1990, s. I-2275, 35 kohta).

26 Sellaisen tavaran taloudellinen arvo, jonka laadusta on myyjän esittämä todistus, on sellaisen tavaran taloudellista arvoa suurempi, josta todistusta ei ole, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 42 kohdassa. Tullausarvon laskemisessa on siten perusteltua ottaa huomioon tällaisesta todistuksesta maksettavat kustannukset.

27 Ensimmäiseen kysymykseen on siten vastattava, että sellaisten analyysien kulut, joiden tarkoituksena on osoittaa tuontitavaroiden olevan tuontijäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisia ja jotka tuojayritys laskuttaa ostajalta tavaroiden hinnan lisäksi, on katsottava kuuluvan erottamattomana osana asetuksen N:o 1224/80 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun tavaran "kauppaarvoon".

Toinen ja kolmas ennakkoratkaisukysymys

28 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa toisella kysymyksellään tietää, onko komission se päätös C(95) 2325 pätevä, jossa komissio katsoi, että tuontitullien palauttaminen ei ollut asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan 1 kohdan säännösten mukaan perusteltua nyt kysymyksessä olevan asian kaltaisessa tilanteessa. Siinä tapauksessa, että päätös olisi pätemätön, kyseinen kansallinen tuomioistuin kysyy kolmannella kysymyksellään, onko kansallisten viranomaisten luovuttava asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdan säännösten mukaisesti sellaisessa tilanteessa tuontitullien jälkikannosta.

29 Toinen kysymys on siis ymmärrettävä siten, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy ensi sijassa, estääkö päätös C(95) 2325, jolla komissio katsoi,

ettei asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan 1 kohtaa ole sovellettava, soveltamasta samoissa olosuhteissa asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdan säännöksiä.

30 On syytä palauttaa mieliin, että päätös C(95) 2325 on tehty Saksan liittotasavallan pyynnöstä ja että se on annettu tiedoksi kyseiselle jäsenvaltiolle asetuksen N:o 2454/93 905—908 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti. Komissio on ratkaissut tässä päätöksessä edellä mainitun asetuksen 907 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisesti yksinomaan sen, oikeuttiko sille esitetty erityistilanne siihen, että viranomaiset saivat myöntää nyt kysymyksessä olevien tullien osalta palautuksen tai peruutuksen.

31 Yhteisöjen tuomioistuin on kuitenkin jo todennut, että kun komissio tekee jäsenvaltiolle osoitetun päätöksen, jossa, esittämättä mitään oikeudellista seikkaa tai tosiseikkaa siitä, onko asetuksessa N:o 1697/79 oikeudellista perustaa kyseisten tuontitullien kantamiselle jälkitullauksin, todetaan, että tuontitullin peruuttaminen ei jossakin yksittäistapauksessa ole asetuksen N:o 1430/79 säännösten mukaan perusteltua, kansallinen tuomioistuin voi antaa päätöksen tästä kysymyksestä sen jälkeen kun se on tarvittaessa pyytänyt asiassa perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisesti ennakkoratkaisua (asia C-413/96, Sportgoods, tuomio 24.9.1998, Kok. 1998, s. I-5285, 43 kohta).

32 Tällaisessa tilanteessa on, ilman että olisi tarpeen tutkia päätöksen C(95) 2325 pätevyyttä, tutkittava, täyttyvätkö pääasian kaltaisessa asiassa asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdassa asetetut edellytykset sille, että kansalliset viranomaiset voivat jättää tuontitullit jälkikäteen kantamatta.

33 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo Sommerin perustellusti arvioineen aiemman tarkastuksen perusteella, että tuojayrityksen suorittamista analyyseistä aiheutuneet kustannukset eivät sisälly maahan tuotujen tavaroiden

tullausarvoon ja että Sommer ei ole voinut kohtuudella havaita viranomaisten erehdystä.

34 Sen sijaan komission mukaan Sommer ei ollut vilpittömässä mielessä ja tämän olisi pitänyt havaita erehdys.

35 Tältä osin on syytä todeta, että asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdan mukaan se, että kansalliset viranomaiset voivat olla kantamatta tulleja jälkikäteen, edellyttää kolmen edellytyksen täyttymistä samanaikaisesti (ks. erityisesti asia C-370/96,Covita, tuomio 26.11.1998, Kok. 1998, s. I-7711, 24 kohta). Tässä säännöksessä asetettujen edellytysten täyttyessä tullin maksamisesta vastuussa olevalla on oikeus vaatia, että tulleja ei kanneta jälkikäteen (ks. erityisesti asia C-250/91, Hewlett Packard France, tuomio 1.4.1993, Kok. 1993, s. I-1819, 12 kohta).

36 Ensinnäkin edellytetään, että tullien kantamatta jäämisen täytyy johtua toimivaltaisten tulliviranomaisten omasta erehdyksestä (ks. erityisesti em. asia Covita, tuomion 25 kohta). Ennakkoratkaisua pyytänyt kansallinen tuomioistuin viittaa tältä osin nimenomaisesti kolmannessa kysymyksessään siihen, että samat viranomaiset olivat tehneet aiemmin kyseisessä yrityksessä tarkastuksen, jossa ei puututtu siihen, että kuluista maksettua kertakorvausta ei ollut samanlaisissa ostoissa sisällytetty tullausarvoon.

37 Lisäksi toimivaltaisten viranomaisten erehdyksen on oltava sellainen, että vilpittömässä mielessä oleva tullin maksamisesta vastuussa oleva ei ole voinut ammattikokemuksestaan ja hänelle kuuluvaa huolellisuutta osoittaenkaan kohtuudella sitä havaita (ks. erityisesti em. asia Covita, tuomion 26 kohta). Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on siis näiden perusteiden valossa arvioida,

oliko erehdys sellainen, että se voitiin havaita (ks. erityisesti em. asia Hewlett Packard France, tuomion 22 kohta).

38 Tämän osalta ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevasta päätöksestä käy ilmi, että kansallinen tuomioistuin on päätynyt tosiseikastoa tutkiessaan ja oikeudellisia seikkoja harkitessaan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistetut kolme perustetta huomioon ottaen kolmannessa kysymyksessä toistettuun päätelmäänsä, jonka mukaan ei "ole ilmennyt, että kyseinen taloudellinen toimija olisi voinut epäillä tarkastuksen lopputuloksen oikeellisuutta".

39 Velan maksamisesta vastuussa olevan on pitänyt kolmanneksi vielä noudattaa kaikkia voimassa olleita, tulli-ilmoitustaan koskeneita säännöksiä (ks. erityisesti em. asia Covita, tuomion 28 kohta). Asiassa ei ole kiistetty, etteikö tämä edellytys olisi täyttynyt pääasiassa.

40 Kolmanteen kysymykseen on siten vastattava, että tulliviranomaisten on luovuttava asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdan säännösten mukaisesti jälkikannosta, jos samat viranomaiset ovat tehneet kyseisessä yrityksessä aiemmin tarkastuksen, jossa ei puututtu siihen, että kuluista maksettua kertakorvausta ei ollut sisällytetty samanlaisissa ostoissa tullausarvoon, ja jos asiassa ei ole ilmennyt, että kyseinen, kaikkia tulli-ilmoituksia koskeneita voimassa olleita säännöksiä noudattanut taloudellinen toimija olisi voinut epäillä tarkastuksen lopputuloksen oikeellisuutta.

Neljäs ennakkoratkaisukysymys

41 Kolmanteen kysymykseen annettu vastaus huomioon ottaen neljänteen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Oikeudenkäyntikulut

42 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneelle komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on ratkaissut Finanzgericht Bremenin 4.8.1998 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

1) **Sellaisten analyysien kulut, joiden tarkoituksena on osoittaa tuontitavaroiden olevan tuontijäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisia ja jotka tuojayritys laskuttaa ostajalta tavaroiden hinnan lisäksi, on katsottava kuuluvan erottamattomana osana tavaroiden tullausarvon määrityksestä 28 päivänä toukokuuta 1980 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1224/80, sellai-**

sena kuin se on muutettuna 8.12.1980 annetulla neuvoston asetuksella N:o 3193/80, 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun tavaran "kauppa-arvoon".

2) Jäsenvaltion tulliviranomaisten on luovuttava tuonti- tai vientitullien maksamisvelvoitteen sisältävään tullimenettelyyn ilmoitetuista tavaroista velallisselta kantamatta jääneiden tuonti- tai vientitullien kantamisesta jälkitullauksin 24 päivänä heinäkuuta 1979 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti jälkikannosta, jos samat viranomaiset ovat tehneet kyseisessä yrityksessä aiemmin tarkastuksen, jossa ei puututtu siihen, että kuluista maksettua kertakorvausta ei ollut sisällytetty samanlaisissa ostoissa tullausarvoon ja jos asiassa ei ole ilmennyt, että kyseinen, kaikkia tulli-ilmoituksia koskeneita voimassa olleita säännöksiä noudattanut taloudellinen toimija olisi voinut epäillä tarkastuksen lopputuloksen oikeellisuutta.

Edward Jann Sevón

Julistettiin Luxemburgissa 19 päivänä lokakuuta 2000.

R. Grass

kirjaaja

A. La Pergola

viidennen jaoston puheenjohtaja